

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINI RIVOJLANTIRSH - YANGI O'ZBEKISTON TIMSOLIDA

Japakova Laura Oralbayevna

*Qoraqalpog'iston Respublikasi Qonqirov tumani
19-sonli Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Maktabgacha ta'lim muassasasi uzluksiz ta'lim tizimining birinchi bosqichi, jamiyatning eng muhim ijtimoiy zamini ekanligi haqida tahliliy ish olib borilgan. Yangi O'zbekistonni bunyod etishda yosh avlod tarbiyasi muhim ekanligi mavzuda yoritib berilgan.*

Kalit so'zlar: *Harakatlar strategiyasi, pedagogika, ilmiy-tadqiqod metodlari, davolash-profilaktika, Yo'l xaritasi, Konsepsiya.*

Annotation: *This article analyzes the fact that the first stage of the system of continuing education in preschool education is the most important social ground in society. The importance of educating the younger generation in building a new Uzbekistan is highlighted.*

Keywords: *Action Strategy, Pedagogy, Research Methods, Treatment and Prevention, Roadmap, Concept.*

Аннотация: *В данной статье анализируется тот факт, что первая ступень системы непрерывного образования в дошкольном образовании является важнейшей социальной площадкой в обществе. Подчеркнута важность воспитания подрастающего поколения в строительстве нового Узбекистана.*

Ключевые слова: *стратегия действий, педагогика, методы исследования, лечение и профилактика, дорожная карта, концепция.*

Mamlakatimizda ta'lim tizimiga davlat siyosati darajasida e'tibor qaratiimoqda.

O'zbekiston Respublikasining 2017-2021 yillarga mo'ljallangan Harakatlar strategiyasida maktabgacha ta'lim tizimini qayta ko'rib chiqish va uni yanada takomillashtirish vazifalari amalga oshirildi. Bu muammolarni to'laqonli hal etishda o'qituvchi-pedagogning intellektual salohiyati va kasbiy mahorati muhim ahamiyat kasb etadi. Shu boisdan ham amalga oshirilayotgan ishlarni pedagogik tahlil qilish, ta'lim-tarbiyaviy jarayonlarining samarali kechishini ta'minlash zaruriyati yuzaga keldi. Bu talablar pedagogika oliy o'quv yurtlarining maktabgacha ta'lim yo'nalishi bo'yicha malakali kadrlar tayyorlashga ham taalluqli bo'lib, bu ixtisos beradigan fanlarning nazariy jihatdan yanada takomillashtirishni taqozo etadi.

“Maktabgacha pedagogika” fani bo‘yicha tayyorlangan ushbu darslikda ana shu nazariy-metodologik asoslarga tayanilgan holda asosiy e‘tibor - maktabgacha pedagogikaning umumiy asoslari, uning ilmiy-tadqiqod metodlari, maqsad va vazifalari, maktabgacha ta‘lim didaktikasi, O‘zbekistonda maktabgacha ta‘limning vujudga kelishi, rivojlanishining asosiy bosqichlari, ta‘lim sohasi bo‘yicha qabul qilingan huquqiy-me‘yoriy qonun hujjatlari, maktabgacha yoshdagi bolalarni har tamonlama tarbiyalashning o‘ziga xos xususiyatlar, shakl va usullari, bolalarni maktab ta‘limiga tayyorlashning nazariy asoslari, oila, maktab va maktabgacha ta‘lim muassasasi o‘rtasidagi hamkorlik aloqalari, turli xil maktabgacha ta‘lim muassasalari ishini tashkil etish, ularga rahbarlik qilish va maktabgacha ta‘lim tizimi tomonidan nazorat qilish kabi masalalar tahliliga qaratilgan.

Maktabgacha ta‘lim muassasasi uzluksiz ta‘lim tizimining birinchi bosqichi, jamiyatning eng muhim ijtimoiy zaminidir. Maktabgacha ta‘lim muassasi bolalarni tarbiyalash va rivojlantirish, ularni maktabga tayyorlashda yetakchi o‘rin tutadi.

Barcha turdagi maktabgacha ta‘lim muassasalari O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2017 - 2021-yillarda maktabgacha ta‘lim tizimini yanada takomillashtirish choratadbirlari to‘g‘risida”gi 2016-yil 29-dekabrda PQ-2707-son qaroriga muvofiq Vazirlar Mahkamasi qarori asosida tashkil etiladi. Davlat maktabgacha ta‘lim muassasasida ta‘lim mazmuni maktabgacha ta‘limga qo‘yiladigan davlat talablariga asosan ishlab chiqilib, O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta‘lim vazirligi tomonidan tasdiqlangan yoki tavsiya qilingan dasturlar bilan belgilanadi. Davlat maktabgacha ta‘lim muassasasining ish tartibi va bolalarning ushbu muassasada bo‘lish vaqti davlat maktabgacha ta‘lim muassasasining ustavi va muassisning qarori bilan belgilanadi.

Davlat maktabgacha ta‘lim muassasasida besh kunlik ish haftasi uchun, qoida tariqasida, quyidagi ish tartibi joriy etiladi: 12 soatli; 10,5 soatli; 9 soatli; 4 soatli.

Davlat maktabgacha ta‘lim muassasasi joylashgan hududda yashaydigan aholi talablaridan kelib chiqib, davlat maktabgacha ta‘lim muassasasida yoki uning alohida guruhlarida 6 kunlik ish haftasi ham joriy etilishi mumkin.

Davlat maktabgacha ta‘lim muassasasida ovqatlanishni tashkil etish ushbu muassasa zimmasiga yuklatiladi hamda sanitariya qoidalari, normalari va gigiyena normativlariga muvofiq amalga oshiriladi. Bolalarga tibbiy xizmat ko‘rsatish davlat maktabgacha ta‘lim muassasasining tibbiyot xodimlari va ushbu muassasaga belgilangan tartibda birlashtirilgan hududiy sog‘liqni saqlash organlarining tibbiyot xodimlari tomonidan amalga oshiriladi. Tibbiyot xodimlari davlat maktabgacha ta‘lim muassasasi xodimlari bilan birgalikda bolalarning hayoti, sog‘lig‘i va jismoniy rivojlanishi, davolash-profilaktika tadbirlari o‘tkazilishi, sanitariya qoidalari, normalari

va gigiyena normativlariga, ovqatlanish rejimi va sifatiga rioya qilinishi uchun mas'uldirlar. ta'minlash. Hujjat erishilgan natijalar, maqsadli ko'rsatkichlar va tegishli davrga (2019–2024-yil. va 2025–2030-yil.) mo'ljallangan asosiy yo'nalishlardan kelib chiqqan holda har yili tasdiqlanadigan alohida “Yo'l xaritasi” asosida bosqichmabosqich amalga oshiriladi. Maktabgacha ta'lim vazirligi har yili 1-dekabrga qadar keyingi yil uchun “Yo'l xaritasi”ni ishlab chiqib, Vazirlar Mahkamasiga kiritadi va ularning bajarilishi ustidan doimiy monitoring olib boradi. Hujjat bilan rejalashtirilgan tadbirlarni moliyalashtirish manbalari belgilangan va ularni bajarish yuzasidan shaxsiy javobgarlik yuklangan. Ushbu Konsepsiyaning maqsadi bola hayoti va faoliyatining barcha sohalarini rivojlantirishni ta'minlovchi muhim manba bo'lgan sifatli maktabgacha ta'limdan foydalanish mexanizmlarini ishlab chiqishdan iborat.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. “Noyob Huquqlar bola huquqlari haqidagi Konventsiyani o'rganish bo'yicha amaliy qo'llanma\ UNICEF, NEW-YORK-1993
2. Otavaliyeva O'. Bola tarbiyasida bog'cha va oila hamkorligi. T.: O'qituvchi, 1994.
3. Hasanboyeva O., Tadjieva M., Toshpulatova Sh. va boshq. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. T.: Ilm-ziyo, 2012.
4. O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari. T., 2018.
5. O'zbekiston Respublikasining “Bola huquqlari kafolatlari to'g'risida”gi qonun. T., 2008.
6. O'zbekiston Respublikasi davlat maktabgacha ta'lim muassasasi to'g'risidagi Nizom. T., 2017

